

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษา เป็นแหล่งผลิตกำลังคนและทรัพยากรทางปัญญาในระดับสูงของประเทศ บทบาทและภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา จึงถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญและได้รับการสนับสนุนจากรัฐให้มีการพัฒนาและขยายงานเพิ่มสูงมากขึ้นโดยลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ เปิดดำเนินการสอนในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่มีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านกำลังคน ตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษายังทำหน้าที่เป็นแหล่งผลิตบุคลากร เพื่อให้เป็นปัจจัยของการ เปลี่ยนแปลงไปสู่สภาวะที่พึงปรารถนาอีกด้วยการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม สิ่งสำคัญประการแรกของการพัฒนาที่จะต้องเร่งดำเนินการคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ และการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณภาพเหมาะสมตามความต้องการทางสังคมได้ดั่งนั้น สิ่งหนึ่งก็คือการให้การศึกษาแก่ประชาชน ดังที่ อัดัม สมิท (Adam Smith อ้างถึงใน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2528 : 5-6) ได้กล่าวว่า การศึกษาไม่เพียงแต่จะให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังให้ประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย โดยคนส่วนใหญ่มักจะคิดกันว่า การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนา เศรษฐกิจ เพราะทำให้คนมีประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น การให้การศึกษาจึง เป็นการ ลงทุนอย่างหนึ่ง เหมือนกับการลงทุนสร้างเครื่องมือ เครื่องจักร เพื่อพัฒนา เศรษฐกิจต่างกันแต่ว่า เครื่องมือ เครื่องจักร เป็นวัตถุไม่มีชีวิตจิตใจ แต่การลงทุนทางการศึกษาเป็นการลงทุนกับสิ่งมีชีวิต เป็นการ พัฒนา "ทรัพยากรมนุษย์" และการลงทุนทางการศึกษามีค่าผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนด้านอื่นใดทั้งสิ้น การศึกษาไม่เพียงแต่จะช่วยถ่ายทอด ส่งเสริมวัฒนธรรมและอารยธรรมเท่านั้น แต่ยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติอีกด้วย

การศึกษาจึง เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญของชาติ ในการพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 จึงได้ระบุไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต เพื่อมุ่งสร้าง เสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิต

และทำประโยชน์แก่สังคม และในหมวด 3 ข้อ 33 (ราชกิจจานุเบกษา 2520 : 337-360) ได้ระบุเป้าหมายของการพัฒนานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่า

"การศึกษาระดับอุดมศึกษา มุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา และความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการมุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อพัฒนาประเทศและมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ และความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอันมีคุณค่าแก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ"

จุดมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา คือ การพัฒนานักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงและสอดคล้องกันในด้านการพัฒนานักศึกษา กล่าวคือ ทุกสถาบันต่างมุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านความคิด สติปัญญา สุขภาพอนามัย ส่งเสริมให้เป็นพลเมืองดีมีคุณธรรม จริยธรรม เข้าใจตนเองและปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ และรวมทั้งสามารถประกอบอาชีพในภายหน้าได้ ดังนั้น ระยะเวลาที่นักศึกษาใช้ศึกษาในมหาวิทยาลัย จึงเป็นช่วงโอกาสสำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่จะส่งเสริมและและอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาได้พัฒนาทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการวางแผนทางชีวิตของตน ความสามารถในการวางแผนอาชีพ ความสามารถทางสังคม ความเป็นผู้นำหรือการบำเพ็ญประโยชน์ (ธิดารัตน์ บุญนุษ 2528 : 371) นอกจากนี้ ช่วงระยะเวลาดังกล่าวเป็นช่วงวัยของนิสิตนักศึกษาซึ่ง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 104) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยมีอิทธิพลสำคัญที่สุดต่อชีวิตของนักศึกษา ในช่วงอายุประมาณ 17 - 19 ปี ซึ่งยังถือเป็นช่วงวัยรุ่ง เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตจากวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยมีส่วนที่จะช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ ตัดสินใจได้ดี มีบุคลิกภาพดี มีคุณธรรม จริยธรรม นักจิตวิทยาพัฒนาการเชื่อว่าช่วงอายุ 18 ปี เป็นช่วงที่สมองคนเราจะพัฒนาไปถึงขีดสูงสุด จึงเป็นช่วงที่เหมาะสมที่มหาวิทยาลัยจะพยายามจัดสิ่งแวดล้อม จัดประสบการณ์ให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาไปถึงขีดสูงสุดอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับ ทริปป์ (Phillip Tripp 1970) ได้กล่าวว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น และมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการพัฒนานักศึกษาเหล่านั้น

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การพัฒนานักศึกษานั้น เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาจะไม่เป็นเพียงแหล่งแสวงหาและรักษาความจริง เป็นผู้วิจารณ์สังคม ศูนย์แห่งเสรีภาพและชุมชนแห่งความคิดเท่านั้น แต่สถาบันอุดมศึกษายังเป็นแหล่งที่หล่อหลอมและกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงเพื่อทำให้เป็นคนที่มีบุคลิก

ยิ่งขึ้น เป็นนุขมัยมากขึ้นนั่นเอง (พรชูลี อาทวอำรุง 2525: 245)

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีได้จำกัดให้ เป็นภาระหน้าที่ของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลี และฟิลิปปินส์ เอกชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง จำนวนสถาบันและสัดส่วนของนักศึกษามหาวิทยาลัย เอกชนในบางประเทศมีจำนวนมากกว่านักศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐ ดังเช่น ในประเทศญี่ปุ่น ร้อยละ 72.2 ของมหาวิทยาลัย จำนวน 474 แห่ง เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน (Isao Amagi 1988: 9) ส่วนในประเทศเกาหลีจากจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้นรวม 1,074,474 คน ประมาณร้อยละ 77 เป็นนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (Hyung Sub Choi 1988: 18) จะเห็นได้ชัดเจนว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชนได้เพิ่มบทบาทมากขึ้นในประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ

สำหรับประเทศไทย การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชนได้เริ่มในปี พ.ศ. 2512 เมื่อวิทยาลัยเอกชนได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัย เอกชน พุทธศักราช 2512 จากแนวคิดที่จะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดและให้บริการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่ผู้ต้องการศึกษาในระดับนี้ ซึ่งมีจำนวนมากและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีขีดจำกัดในการรับนักศึกษาเข้าเรียนต่อ ต่อมาการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้พัฒนาและมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นต่อวงการอุดมศึกษาของประเทศ ทั้งนี้เพราะได้มีส่วนช่วยกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้กว้างขวางและทั่วถึง เป็นการช่วยพัฒนาขีดความสามารถคุณภาพและประสิทธิภาพให้กับประชากรของชาติ เพื่อที่จะได้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป ซึ่งในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีจำนวน 23 แห่ง อยู่ในระหว่างการพิจารณาอนุญาตจัดตั้งอีก 7 แห่ง (ทบวงมหาวิทยาลัย 2530: 22-23) และทบวงมหาวิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาได้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ตามศักยภาพความพร้อมและความสามารถของสถาบันนั้น ๆ ทั้งในด้านการพิจารณาให้เปิดดำเนินการสอนในสาขาวิชาการต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น อนุมัติหลักสูตรถึงระดับบัณฑิตศึกษา และอนุญาตให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปลี่ยนประเภทของสถาบัน จากวิทยาลัย เปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัย วิทยาลัยที่ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนประเภทเป็นมหาวิทยาลัย เอกชนแล้วจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยเทคนิคสยามและมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ทางด้านการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชนนั้น ภารกิจของมหาวิทยาลัย เอกชน ทั้งทางด้านการสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างมี คุณภาพและประสิทธิภาพอันจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึง เป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาทด้านการสร้างและพัฒนา นักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชน ให้เป็นผู้มีความรู้ มี สติปัญญา มีเหตุผล คุณธรรม พละนาถึที่สมบูรณ์ มีทักษะในการประกอบอาชีพ ึ่งตนเองได้ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ตามนโยบาย และเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (พุทธศักราช 2530 - 2534) (ทบวงมหาวิทยาลัย 2529 : 4) นั้น เป็นสิ่งที่ควรศึกษา แต่ยังไม่มึผู้ใดได้ทำการศึกษาวิจัย เกี่ยว กับการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชน เป็นการ เฉพาะ ประกอบกับจำนวนนักศึกษ ของ มหาวิทยาลัย เอกชนได้เพิ่มสูงมากขึ้นโดยลำดับ และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็จะ เป็นกำลังคนที สำคัญของชาติ และเป็นทรัพยากรบุคคลที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติต่อไป ผู้ วิจัยจึงมีความสนใจและความต้องการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชนว่า มีการพัฒนาอย่างไร การพัฒนานักศึกษาด้านต่าง ๆ มีมากน้อยเพียงใด และการที่จะพัฒนานักศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการปรับตัว และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข นั้น นักศึกษาควรจะได้รับการพัฒนาในเรื่องใดบ้าง ซึ่งจะ เป็นแนวทางที่จะทำให้ได้รับทราบข้อมูล จากการรายงานของนักศึกษาและความคิดเห็นของอาจารย์ อันจะ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร การ- ศึกษา ผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษา การจัดหลักสูตร และกิจกรรม และการจัดสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนานักศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของ อาร์เธอร์ ดับเบิลยู ชิคเกอร์ริง (Arther W. Chickering) มาเป็นแนวทางในการศึกษาการพัฒนานักศึกษาของ มหาวิทยาลัยเอกชน แนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของชิคเกอร์ริงในแง่มุมต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาสมรรถภาพ (Achieving Competence)
2. การพัฒนาอารมณ์ (Managing Emotion)
3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Becoming Autonomous)
4. การพัฒนาความมีเอกลักษณ์ (Establishing Identity)
5. การพัฒนาความมีอิสระในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล (Freeing Interpersonal Relationship)

6. การกำหนดเป้าหมายในชีวิตอย่างชัดเจน (Clarifying Purposes)

7. การพัฒนาบูรณาการ (Developing Integrity)

การพัฒนานักศึกษาทั้ง 7 ด้านตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของชิคเกอร์ริง (Chickering 1974) เป็นทฤษฎีที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย แนวทางของการพัฒนานักศึกษาก็สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทยหลายประการ และที่ตรงกันในเป้าหมายหลักก็คือ การพัฒนานักศึกษามีได้มุ่งแต่เพียงให้นักศึกษามุ่งเล่าเรียนเพียงเพื่อให้ได้รับปริญญาบัตร และสามารถประกอบอาชีพได้ภายหลังสำเร็จการศึกษาแล้วเท่านั้น แต่ยังมีมุ่งพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าของประเทศชาติ มีความรู้ ความสามารถ รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง รู้จักสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น รู้จักกำหนดแผน การดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย รู้จักช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และรวมทั้งรู้จักสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความมีความสุขอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชน
2. เพื่อศึกษาการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชนตามแนวทฤษฎีของการพัฒนานักศึกษาของชิคเกอร์ริงทั้ง 7 ด้านตามการรายงานของนักศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชนตามแนวทฤษฎีของการพัฒนานักศึกษาของชิคเกอร์ริงทั้ง 7 ด้าน
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชน

คำถามเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในการวิจัยครั้งนี้ 4 ประการ ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชนเป็นอย่างไร มีนโยบายการพัฒนานักศึกษาอย่างไร และการพัฒนานั้นมีแนวทางในการพัฒนารูปแบบใด
2. การพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชนตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของ

ซิคเกอร์ทั้ง 7 ด้านตามการรายงานของนักศึกษา เป็นอย่างไร

3. ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชนตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของซิคเกอร์ทั้ง 7 ด้าน เป็นอย่างไร
4. แนวทางการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชนควรจะเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาประวัตินี้ความเป็นมาของการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชน
2. ศึกษาการพัฒนานักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ของมหาวิทยาลัย เอกชน ตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของซิคเกอร์ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 การพัฒนาสมรรถภาพ
 - 2.2 การพัฒนาอารมณ์
 - 2.3 การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง
 - 2.4 การพัฒนาความมีเอกลักษณ์
 - 2.5 การพัฒนาความมีอิสระในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล
 - 2.6 การกำหนดเป้าหมายในชีวิตอย่างชัดเจน
 - 2.7 การพัฒนาบูรณาการ
3. ตัวแปรที่จะศึกษามีดังนี้
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่
 - 3.1.1 อาจารย์ ศึกษาอาจารย์ประจำผู้ที่ทำหน้าที่สอนนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ภาคเรียนที่ 2 มีการศึกษา 2530
 - 3.1.2 นักศึกษา ศึกษาเฉพาะผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น เรียนปีสุดท้ายของหลักสูตรระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530
 - 3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การรายงานของ

นักศึกษาและความคิดเห็นของอาจารย์ เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาคตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษา
ของซิกเกอริงทั้ง 7 ด้าน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนานักศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาและกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษา
เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิต การ
ประกอบอาชีพและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

การพัฒนานักศึกษาคตามแนวทฤษฎีการพัฒนานักศึกษาของซิกเกอริง หมายถึง การส่งเสริม
ให้นักศึกษามีความเจริญงอกงามหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาวะที่ดีขึ้น ทั้งทางด้าน
สมรรถภาพ อารมณ์ ความมีเอกลักษณ์ ความมีอิสระในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล การ
กำหนดเป้าหมายในชีวิตอย่างชัดเจน และมีบูรณาการ

การพัฒนาสมรรถภาพ หมายถึง ความสามารถในการนำสมรรถภาพทางด้านสติปัญญา
ร่างกายและทักษะในการปฏิบัติงานตลอดจนความสามารถทางด้านสังคมไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์
อย่างเหมาะสมถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาอารมณ์ หมายถึง การเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถปรับสภาวะ
ของอารมณ์ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมและผลกระทบจากสภาพแวดล้อมพร้อมทั้งสามารถแสดงออกทางด้าน
อารมณ์อย่างเหมาะสมถูกต้อง

การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง หมายถึง ความคล่องตัว ความสามารถในการ
มีสภาพจิตใจที่มั่นคง แน่วแน่ มีความเสียสละ มีความเชื่อมั่น ช่วยเหลือตนเองทางการ
เงินได้ สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีจุดยืนของตนเอง มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกัน
ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาความมีเอกลักษณ์ หมายถึง การมีแบบแผนของการประพฤติปฏิบัติหรือแนว
ความคิดของคน มีความสามารถในการเลือกสรรสิ่งที่คิดว่าดีงามและถูกต้อง โดยยึดถือปฏิบัติ
อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการแสดงออกทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างถูกต้องตามบทบาททางเพศของตน

การพัฒนาความมีอิสระในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถ
ในการเลือกคบคนรวมทั้ง เรียนรู้ที่จะปรับจิตใจและพฤติกรรมของคน ให้อยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้

การกำหนดเป้าหมายในชีวิตอย่างชัดเจน หมายถึง ความสามารถในการวางแผนและกำหนดรูปแบบของการดำเนินชีวิต ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีลักษณะประสานสัมพันธ์กันระหว่างด้านอาชีพ นันทนาการ ความเชื่อและวิถีชีวิต

การพัฒนาบุรณการ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสาน การสร้างค่านิยมของความเป็นมนุษย์ ค่านิยมทางบุคลิกภาพและกำหนดความเหมาะสมพอดีเข้าด้วยกัน

อาจารย์ หมายถึง ผู้สอนประจำของมหาวิทยาลัย เอกชนที่ทำหน้าที่สอนนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย เอกชน ชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530

มหาวิทยาลัย เอกชน หมายถึง สถานที่ที่บุคคลจัดให้การศึกษาชั้นอุดมศึกษาแก่นักศึกษาทุกผลัดรวมกันเกิน 7 คนขึ้นไป ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา เอกชน พุทธศักราช 2522 ซึ่งในการวิจัยนี้ มหาวิทยาลัย เอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัย หายัพ มหาวิทยาลัย - กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสยามและมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษา เรื่องการพัฒนา นักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชนนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา นักศึกษา การพัฒนามหาวิทยาลัยและรวมทั้งการพัฒนาสังคมในอนาคต ซึ่งสรุปประโยชน์ได้ดังนี้

1. ผลจากการรวบรวมประวัติความเป็นมาของการพัฒนา นักศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย เอกชน ในการนำไปเป็นแนวทางเพื่อวางแผนดำเนินการให้สอดคล้องกับการพัฒนา นักศึกษา

2. ผลจากการวิจัยจะทำให้เข้าใจถึงองค์แห่งความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา นักศึกษา โดยภาพรวมของมหาวิทยาลัย เอกชน เพื่อทบทวนมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ จะได้นำไปเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา นักศึกษา.

3. ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชนจะ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร อาจารย์และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานการวางแผนนโยบายจุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษา การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร และ การจัดสภาวะแวดล้อมของสถาบัน เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าของประเทศชาติ

4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจจะศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา อันจะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการด้านนิสิตนักศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและสาระ จากเอกสารสัมภาษณ์อาจารย์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ มหาวิทยาลัย เอกชน ตลอดจนใช้แบบประเมินตนเอง และแบบสอบถามในการวิจัย โดยดำเนินการ วิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษา เอกสารและการสัมภาษณ์

1.1 การศึกษา เอกสาร ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและสาระ โดยศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชนที่ปรากฏ ได้แก่ หนังสือเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา เอกสาร หลักสูตร รายงานการประชุม บันทึก ระเบียบและคำสั่งต่าง ๆ ของทางราชการ และ ของมหาวิทยาลัย

1.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์อาจารย์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชน จำนวน 7 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์ประจำผู้สอนนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย และนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ของมหาวิทยาลัย เอกชน

2.1 อาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ประจำผู้สอนนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของมหาวิทยาลัย เอกชน จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยเทคนิคสยาม และมหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวนรวมทั้งสิ้น 183 คน เป็นจำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

2.2 นักศึกษา ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรระดับปริญญาตรี ภาคปกติที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 ของมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยเทคนิคสยาม และมหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวนรวมทั้งสิ้น 5,667 คน ผู้วิจัยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970: 607-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 3.1 แบบสัมภาษณ์
- 3.2 แบบประเมินตนเองสำหรับนักศึกษา
- 3.3 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการ เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 เอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาประมวลเข้าด้วยกัน แล้วเสนอในรูปแบบเรียง

5.2 แบบประเมินตนเองและแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ของศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางและการบรรยายความ

7. ลำดับชั้นในการ เสนอผลการวิจัย

รายงานผลการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 บท บรรณาุกรม และภาคผนวก โดย
นำเสนอสืบตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์
ของการวิจัย คำถามเพื่อการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
และลำดับชั้นในการ เสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยลักษณะและธรรมชาติของ
นักศึกษา การพัฒนานักศึกษา การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับการพัฒนานักศึกษา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การ
กำหนดค่าของมาตราส่วนประมาศค่า การแปลค่าของมาตราส่วนประมาศค่า การเก็บรวบรวม
ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอในรูปแบบของตารางและการบรรยายความ

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย